

Post 9. Myren på "Gulsetneset"



Vi står på Myra, spissen av Vestmarka, der Telemarks- og Gjerpenvassdraget møtes i Hjellevannet. På andre sida ligger Solum med Hakasteinfaret.. Den markerte klynga med trær viser Galgebakken. Litt lenger ut til venstre i vannet hadde kongen sin tømmertekst. Røtterene og tømmeret her minner oss om en svunnen tid.
Foto:TAu

På området Myra der Politihuset, Esso bensinstasjonen, Meny, Plantasjen, kommunens renseanlegg, Brannstasjonen og flere andre virksomheter nå ligger, har det også i tidligere tider vært betydelig aktivitet. Her kan nevnes lagring av tømmer og brygge for varer som ble slept til og fra Fossum Verk, og her lå husmannsplassene Haren, Tyskland og Elstrøm.

Falkumelva Iskompani drev sin virksomhet på slutten av 1800-tallet før tresliperiet til Løvenskiold kom. Man skar isen i nedre del av Falkumelva og dro den opp på kjerrat til tre store ishus.

Gründeren Edvard Jonassen som også var eier og driver av Lundetangen Bryggeri og eide teglverket på Bakken sto bak isforretningen. Elva markerer en vestgrensen for Oslofeltet. Vi ser mot nord slik at Myren Med Telemark politihus ses til venstre i bildet (TAu)



Når våren kom ble hollandske frakteskuter sluset opp fra Bryggevannet hvoretter de la seg til ved iskanten og lasta is til ulike steder i Europa.

Jonassen hadde også bygd ei bru over Falkumelva her ved en av de tre

**POST 9 Hjellevannet rundt. Telemark Turistforening og Virksomhetsområde kultur, Skien kom.
Tekst: Skiensatlas – Vestmarka**

husmannsplassene Tyskland på begynnelsen 1870-tallet. Det var Jonassens Bro eller også Teglverksbrua som den ble kalt. Jonassens Teglverk som lå på Bakkensida, hadde i sin tid et stort uttak av leire på Myra ved husmannsplassen Haren der Plantasjen nå ligger. Jonassens bru har som kjent oppstått igjen; nå som ei gangbru fra Myra til Eilert Sundsgate på Bakken. Gården Lille Falkum lå her like ved brohodet. Lille Falkum ble drevet som barnehjem, Bjørkely, av Frelsesarméen i mange år. Falkumbrua (skimtes i bakgrunnen på bildet) ble anlagt i 1903.

Myren Tresliperi, verkstedet. Et vakkert industribygg reist av Løvenskiold-Fossum i 1907 ved Falkumelvas utløp. Dette avløste Aas og Fossum tresliperier lenger oppe i vassdraget. En må spørre: Hvor blir det bygget slike flotte industribygg i dag?Foto:TAu



Det er ikke få kubikkmeter med tømmer som opp gjennom århundrene er blitt fløtet ut Gjerpensvassdraget. Før en fikk biler med god nok

lastekapasitet og veiene ble holdbare, var elva transportåre nr.1. Jernverksvirksomheten på Fossum medførte at varer skulle ut på markedet, og det var betydelige mengder forbruksvarer til folk og virksomhet på Fossum som ble dratt opp elva. Etter hvert som industrien utviklet seg, ble virksomheten langs vassdraget for en stor del nedlagt.

Løvenkiolds sag- og tresliperier oppe i Gjerpen ble sentralisert til Myra og Bøle. Slik utvikling ble generelt sett mulig da en på grunn av dampmaskiner og senere elektrisk kraft, ikke lenger var avhengig av å etablere seg ved fossefall eller elvestryk.

Sommer som vinter var Falkumelva og Farelva et Eldorado for barn og unge – for bading, skøyting, fiske og lek med ulike selvlaga farkoster. Ja, de voksne var også aktive. Her var hesteveddeløp på Falkumelva og Børsesjø var om vinteren, særlig i februar, da også Skiensmarken ble avholdt. Brokara til Falkumbrua ga boltringsmuligheter for dem som kunne svømme. Falkumlia Bad oppe i elva og Tømmerlensa var mye benyttet av badende, og lensa fungerte som bru for turgåere som skulle opp i Gulsetmarka.